

Základní škola a mateřská škola Brno, Kotlářská 4

Kotlářská 4, 602 00 Brno,

tel: +420 517 070 970, e-mail: kotlarska@kotlarska.cz

Zřizovatelem školy je městská část Brno-střed

V Brně dne 1. září 2021

Preventivní program 2021/2022

Cíle Preventivního programu:

- rozvoj sociálních a komunikačních dovedností žáků směřující k podpoře příznivé atmosféry ve škole,
- rozvoj komunikace mezi pedagogy a žáky, pedagogy a rodiči a mezi pedagogy navzájem,
- rozvoj smysluplného využívání volného času žáky,
- komplexní specifická primární prevence žáků I. a II. stupně,
- individuální péče o žáky náchylné k rizikovému chování a žáky na okraji kolektivu,
- vzájemná informovanost a spolupráce mezi žáky a pedagogy

Aktivity směřující k realizaci Preventivního programu zaměřené na žáky školy:

1. Školní poradenské pracoviště

Na naší škole funguje školní poradenské pracoviště ve složení školní psycholožka, výchovné poradkyně pro I. a II. stupeň, metodička prevence soc. pat. jevů, speciální pedagožka a logopedka. ŠPP nabízí individuální i skupinovou práci s žáky. Zaměřujeme se především na:

- **práce s kolektivem třídy** – cílem je pozitivně ovlivnit vztahy mezi dětmi, prohloubit jejich komunikační dovednosti a schopnost spolupráce, posílit třídní kolektiv
- **prevence výskytu rizikového chování** jako je např. šikana, zneužívání návykových látek
- poskytování **individuálních poradenských konzultací dětem, jejich rodičům a učitelům** - prospěchové, výchovné či jiné potíže, krizová intervence
- **péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami** – zaměřujeme se především na děti se speciálními poruchami učení a chování, žáky ze socio-kulturně znevýhodněného prostředí, nadané děti
- zajištění **profesního poradenství** - volba střední školy a budoucího povolání
- **náprava specifických poruch učení** ve speciální skupině pod vedením speciální pedagožky
- **náprava vad řeči** ve speciální skupině pod vedením logopedky
- poskytování **odborných informací**, doporučení či zprostředkování kontaktu na jiné odborné pracoviště

Očekáváme, že se opět odborná a časová investice do problémových situací jednotlivých dětí, jejich rodičů i třídních kolektivů projeví pozitivně v prevenci rizikového chování. Jedenkrát za 2 měsíce (nebo častěji podle potřeby) se konají pravidelné schůzky Školního

poradenského pracoviště (ŠPP - výchovných poradkyň, školní metodičky prevence, speciální pedagožky a školní psycholožky), kde se navzájem informujeme o výchovných problémech vznikajících, řešených či ohrožujících. Na pracovních poradách má školní psycholožka v případě potřeby vstup a informuje vyučující.

2. Na prahu dospívání.

Tento projekt je zaměřen na žáky v citlivém vývojovém období přechodu mezi mladším školním věkem a počátkem dospívání - tedy na žáky 5. a 6. ročníku. Cílem je usnadnit žákům přechod na II. stupeň a adaptaci na nové školní podmínky.

Součástí projektu je **adaptační výjezd žáků šestých ročníků**, který se uskuteční tradičně v září. Cílem výjezdu je stmelení třídních kolektivů, nastartování rozvoje pozitivních vztahů mezi žáky celého šestého ročníku, prevence psychopatologických jevů ve třídě, řešení konfliktů a problémových situací ve škole. Aktivně se ho účastní třídní učitelé šestých tříd a školní psycholožka.

3. Systematická specifická primární prevence pro žáky I a II. stupně

Projekt „Pro dobrý start“ je zaměřený na témata osobnostního či sociálního rozvoje s cílem rozvíjet u dětí schopnost poznat, pojmenovat a zvládnout své emoce, schopnost navazovat a udržovat vztahy s druhými a schopnost zvládat zátěžové situace. Projekt bude probíhat v průběhu celého školního roku s časovou dotací 5 vyučovacích hodin na třídu v 1. – 3. ročníku:

- 1. ročník – V hlavě – program zaměřený na učení se rozpoznávat, pojmenovávat a zpracovávat vlastní emoce i emoce druhých.
- 2. ročník – Kamarád do deště - program zaměřený na učení se, jak navazovat nová přátelství, jak si je udržet, jak řešit konflikty a dávat zpětnou vazbu.
- 3. ročník – Vyřešíme, zvládneme – program zaměřený na posílení sebedůvěry při řešení náročných situací, na rozpoznání vhodných a nevhodných copingových strategií a jak obecně zvládat obtížné situace.

Projekt „Jen na tobě teď záleží, na jakou hru se dáš“ je zaměřený na prevenci rizikových forem chování, jako jsou vyčleňování jednotlivce z kolektivu, šikana, závislost na nelegálních látkách, intolerance a rasismus. Každý třídní kolektiv projde od 4. do 9. ročníku šesti preventivními programy. Programy jsou vždy pro jeden třídní kolektiv a jsou vedeny výhradně formou moderované diskuze, skupinové práce a zážitkového učení. Projekt je veden školní psycholožkou Mgr. Adélou Woznicovou.

Projekt bude probíhat v průběhu celého školního roku s časovou dotací 1-2 vyučovací hodiny na třídu na I. i na II. stupni s následujícím zaměřením:

- 4. ročník – Řekni NE alkoholu! – program zaměřený na specifickou primární prevenci užívání alkoholu
- 5. ročník – Řekni NE kouření! – program zaměřený na specifickou primární prevenci kouření cigaret.
- 6. ročník – Jsme stejní, jsme jiní! – program zaměřený na specifickou primární prevenci rasismu, xenofobie a neonacismu.
- 7. ročník – Šikana – týká se to i mě?! – program zaměřený na specifickou primární prevenci násilí a šikanování.

- 8. ročník – Závislost je potvora! – program zaměřený na specifickou primární prevenci závislosti na nelegálních drogách.
- 9. ročník – Konflikt – koření života. – program zaměřený na efektivní řešení konfliktů a rozvoj mezilidské tolerance.

4. Tady a teď tvořím svůj svět

V 6. – 9. třídách bude v jarních měsících realizován projekt osobnostně-sociálního rozvoje žáků formou jedno až dvouhodinového programu pro jednotlivou třídu. Projekt se v každém ročníku zaměřuje na jedno téma, které je pro daný věk aktuální. Programy jsou vedeny výhradně formou moderované diskuze, skupinové práce a zážitkového učení. Celý projekt zaštití a povede školní psycholožka Mgr. Adéla Woznicová.

- 6. ročník - Kamarád do deště - program osobnostně sociálního rozvoje zaměřený na téma přátelství a rozvíjení zdravých vrstevnických vztahů.
- 7. ročník - Láska a zamilovanost - program osobnostně sociálního rozvoje zaměřený na rozvoj pozitivních vztahů mezi chlapci a děvčaty.
- 8. ročník - Život jako výzva - program osobnostně sociálního rozvoje zaměřený na schopnost vnímat životní překážky jako výzvu k dalšímu rozvoji.
- 9. ročník – Před bránou života - program osobnostně sociálního rozvoje zaměřený na rozvoj odpovědného a aktivního přístupu k životu.

5. DOBRONAUTI: Zpátky v čase!

Od letošního roku zařadíme do preventivního programu novou metodu DOBRONAUTI: Zpátky v čase! od společnosti SPONDEA. Tato metoda klade důraz na podporu dovednosti předcházet potížím ve vztazích a případně tyto potíže vhodně řešit.

6. Organizace spojených tříd

Organizace spojených tříd (OST) je prostor pro zapojení žáků do života školy. Žáci zapojení v OST se tak učí odpovědnosti, demokratické diskuzi a efektivnímu řešení problémů. Podílejí se také na prevenci rizikového chování na škole. OST hledá cesty k odstranění problémů, jež ve škole vyvstanou, a zaručuje realizaci nalezených řešení.

OST je prostor pro aktivní žáky, kteří chtějí realizovat své nápady a organizovat akce pro své spolužáky i širokou veřejnost. OST je prostředkem pro přenos informací mezi všemi třídami, napomáhá spolupráci mezi jednotlivými ročníky.

Zástupci OST se pravidelně setkávají na pracovních schůzkách s jedním z vyučujících a školní psycholožkou, na nichž přednášejí návrhy a připomínky svých spolužáků ke vzdělávacímu procesu, školnímu prostředí a vzájemnému soužití.

7. „Nenech to být“

Naše škola je zapojena do projektu „Nenech to být“, který bojuje proti šikaně a vylučování z kolektivu na školách po celé ČR. S podporou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy poskytuje efektivní způsob odhalování těchto problémů ještě v jejich zárodku. To vše za spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou Brno a Linkou bezpečí.

8. Den třídního učitele

Dne 3. září 2021 budou třídní učitelé pracovat s žáky ve svých třídách. Cílem je, aby se žáci ve třídě stmelili jako tým, poznali více svoje „neznámé“ spolužáky, nastartovali vzájemnou komunikaci po prázdninách, zamysleli se nad pravidly svojí třídy a poznali lépe třídního učitele.

9. Třídnické hodiny

Celoročně budou v jednotlivých třídách 5. - 9. ročníků probíhat třídnické hodiny, zaměřené na formování třídního kolektivu a podporu pozitivních vztahů ve třídě. Třídní učitelé jsou vtaženi do aktivní práce s dětmi ve svých třídách. Třídnických hodin bude alespoň 8 během školního roku. Cílem třídnických hodin je zejména prevence rizikového chování, budování zdravého třídního kolektivu, popřípadě objevování projevů rizikového chování.

10. Volné hodiny s možností doučování

Ve volných hodinách je žákům dána možnost využít volného provozu v počítačové učebně, navštívit školní knihovnu a studovnu nebo školní družinu. Po předchozí domluvě s pedagogem konajícím zde dozor je možné využít tento čas jako prostor pro doučování.

11. Etická výchova

Cíle Minimálního preventivního programu jsou naplňovány také v rámci předmětu Etická výchova, který je zařazován jednou týdně v 6. a 7. ročníku. Cílem Etické výchovy je vychovat mravně zodpovědného člověka, který své schopnosti dokáže tvořivě využívat ve prospěch svůj i druhých tak, aby tím pozitivně obohacoval život svůj a všech, kteří žijí v jeho přítomnosti.

12. „Povídej, naslouchám“

Schránka důvěry je na naší škole již zavedenou a žáky pozitivně vnímanou aktivitou. Umožňuje žákům - mimo soukromého řešení problému se školní psychologkou nebo metodičkou prevence - také dávat anonymní dotazy, které zajímají spoustu žáků, a dostávat na ně odpověď prostřednictvím nástěnky, kterou mohou číst všichni žáci školy.

13. Spolupráce MŠ

Program zaměřený na socioemocionální rozvoj, posílení soudržnosti, kamarádství a pozitivní atmosféry ve třídách mateřské školy.

13. Spolupráce

Při naší činnosti spolupracujeme s PPP Sládkova, nadací Podané ruce, Krizovým centrem pro děti a mládež Spondea, SVP Help me, SVP Veslařská, Pedagogicko-psychologickou poradnou Zachova, Policií ČR, OSPODem a s dalšími institucemi dle aktuálních potřeb.

Aktivita směřující k realizaci Preventivního programu zaměřené na pedagogické pracovníky školy:

1. Informování o činnosti ŠPP

Pracovníci školního poradenského pracoviště poskytují své služby také pedagogům. Všichni učitelé jsou dle potřeby informováni o činnosti ŠPP na poradách školy.

3. Časopis Prevence

Pravidelně odebíráme časopis Prevence, který poskytuje aktuální informace z dané problematiky a příklady dobré praxe.

4. Schůzky metodiků prevence

Metodik prevence se pravidelně účastní schůzek metodiků prevence v PPP Sládkova, kde je informován o aktuálním dění v dané problematice a seznamován s nabídkou preventivních programů.

Aktivita směřující k realizaci Preventivního programu zaměřené na rodiče žáků naší školy:

1. Hlavní důraz klademe na efektivní komunikaci mezi školou a rodiči a na informovanost rodičů. Tu naplňujeme především těmito způsoby:

- třídní schůzky (někteří učitelé zařazují i netradiční a nové formy vedení třídních schůzek)
- možnost osobního kontaktu rodičů s jakýmkoliv učitelem – konzultační hodiny, telefon i mail je uveden na webu školy
- školní zpravodaj – vychází jednou měsíčně
- web školy a nástěnky školy
- prezentace akcí školy rodičům – např. prezentace adaptačního výjezdu rodičům šestých tříd
- „Úklid lesoparku“ – rodiče prvňáčků se společně s jejich učiteli setkávají na konci podzimu, aby uklidili lesopark ve vnitrobloku školy, při té příležitosti mají možnost se blíže vzájemně poznat. O jejich děti se v době akce starají žáci pátých ročníků – jejich patroni.

2. Pracovníci Školního poradenského pracoviště pravidelně nabízejí a poskytují své služby i rodičovské veřejnosti, případně mohou doporučit či zprostředkovat kontakt na jiné odborné pracoviště.

Mgr. Zuzana Sekerková
metodik prevence

Mgr. Bc. Libor Zřídka Veselý
ředitel školy